

College van burgemeester en wethouders**GOEDGEKEURD**Zitting van 2 april 2019
Dienstverlening - Beleid Leefwereld

6	2019_B&W_00151	Informatienota - Voorlopige uitkomsten geïntegreerd verdeelmiddel Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang en Wmo 2015 begeleiding - informeren
----------	---------------------------	--

Samenstelling:

Aanwezig:

de heer R. Bats, Burgemeester; mevrouw T. Jongman, Wethouder; de heer M. Scheringa, Wethouder; mevrouw T. Bijl; mevrouw J. Groot de, Secretaris

Afwezig:

de heer B. Harmsma, Wethouder

Informatienota

Inleiding

Per 2021 worden de financiën Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang (BW-MO) gedecentraliseerd naar de lokale gemeenten. Tot die tijd ontvangen de centrumgemeenten deze middelen. In samenspraak met de regiogemeenten worden de middelen ingezet voor de inwoners die een beroep doen op BW-MO. Zwolle is centrumgemeente voor de regio IJssel-Vecht. Recent is een eerste voorlopige uitkomst van het nieuwe verdeelmiddel gepubliceerd. Dit verdeelmiddel roept vragen op en kent een voor onze regio forse afname van de middelen.

Kernboodschap

Recent bent u geïnformeerd over BW-MO. Wij hechten er waarde aan u te informeren over de laatste ontwikkelingen rondom de financiën.

Situatie

Nu worden de middelen voor Maatschappelijke Opvang objectief verdeeld over 43 centrumgemeenten. De middelen Beschermd Wonen worden op basis van historische gegevens verdeeld over 43 centrumgemeenten en de middelen Wmo begeleiding worden over alle gemeenten objectief verdeeld. De huidige centrumgemeentefunctie(s) komen per 2021 te vervallen en de middelen worden dan over alle gemeenten verdeeld.

Tevens gaan de verdeelmodellen voor Jeugd, Wmo, Beschermd Wonen, Participatie (deels), Armoede deels en opvang én het Sociaal domein cluster in het gemeentefonds volledig op de kop. Landelijk gaat het om € 16,1 mld. Er komt één verdeelmiddel voor het geheel op basis van één methodiek en dat is de regressieanalyse op de gemeentelijke uitgaven. Invoering staat gepland voor 2021. In de meicirculaire van 2020 zal het definitieve verdeelmiddel in samenhang met de bekostiging van het totale Sociaal domein terugkomen.

Voorlopige uitkomsten verdeelmiddel

Op 6 maart zijn de “voorlopige uitkomsten geïntegreerd verdeelmodel Beschermd wonen, Maatschappelijke opvang en Wmo 2015 begeleiding” gepubliceerd. Dit is nog geen definitieve verdeling van de middelen voor Beschermd wonen, Maatschappelijke opvang, Wmo begeleiding, dagbesteding en logeeropvang. Het zijn de uitkomsten van het door HHM/Cebeon ontwikkelde geïntegreerde verdeelmodel uit 2018, gebaseerd op de cijfers van 2017. Het rapport wordt ingebracht in de nieuwe verdeelsystematiek voor het totale Sociaal domein dat in 2021 wordt ingevoerd. Het rapport dient als vertrekpunt voor dit onderdeel voor de totale herverdeling van de middelen binnen het Sociaal domein.

Het nu gepubliceerde verdeelmodel zal op punten nog nader worden gezien en is niet meer dan een tussenstand waarvan de uitkomst met uiterste voorzichtigheid moet worden gebruikt.

Toch roept de nieuwe verdeling direct vragen op omdat hieruit blijkt dat Zwolle (en dus de regio IJssel-Vecht) € 26.346.240 mln. = 18,8% minder middelen (van € 140.096.291 nu naar € 113.750.051 straks) zal ontvangen. Daarnaast blijkt uit het voorlopige verdeelmodel dat de meeste centrumgemeenten in Noordoost Nederland fors minder geld ontvangen. Dit gegeven heeft ertoe geleid dat vanuit Zwolle het initiatief is genomen een bestuurlijk overleg te voeren met alle betrokken centrumgemeenten uit Noordoost Nederland, vervolgens in G40 verband en inmiddels ook met de staatssecretaris. Vanuit de gemeenten in Noordoost Nederland is een (concept) brief opgesteld gericht aan de minister van BZK en de staatssecretaris van VWS.

Het is van belang zoveel mogelijke (feitelijke) data te verzamelen om aan te kunnen tonen dat in Noordoost Nederland (Gelderland, Overijssel, Drenthe, Groningen en Friesland) veel meer inwoners opgevangen/begeleid worden dan wordt aangenomen. Van oudsher zijn in het Noordoosten van Nederland (gespecialiseerde) voorzieningen die opvang/begeleiding bieden voor iedere inwoner van Nederland die dat nodig heeft. Hierbij is instroom van inwoners uit het hele land mogelijk en vaak keren zij ook niet meer terug naar hun laatste woonplaats maar (her)huisvesten zich in dit deel van het land of hebben zeer langdurig begeleiding nodig.

Steenwijkerland

Hoewel Zwolle centrumgemeenten is voor zowel de regio IJssel-Vecht als de regio Noord Veluwe fungeert de regio Noord Veluwe al sinds 2018 zelfstandig. Zij ontvangen daarvoor de middelen volgens afgesproken percentages van centrumgemeente Zwolle. De gemeenten in de regio IJssel-Vecht, behalve Hattem dat sinds 2019 onder de regio Apeldoorn valt, hebben aangegeven ook na 2021 met elkaar samen te willen werken. Dit is vastgelegd in een convenant waarin o.a. een vereveningsmodel is afgesproken. In het kader van de overdracht worden nog wel enkele voorzieningen voor Hattem betaald tot 2021, maar heeft Hattem het convenant niet ondertekend en deelt niet mee in het vereveningsmodel.

Op dit moment is voor de regio IJssel-Vecht in totaal € 96.973.316 beschikbaar. Na invoering van het nieuwe verdeelmodel is dit € 76.550.360 of € 66.513.983 (gecorrigeerd voor de Wlz). De € 20,4 of € 30,4 mln. vermindering als gevolg van dit verdeelmodel op te vangen binnen de zorgvoorzieningen is een gezamenlijke opgave voor de gemeenten in de regio IJssel-Vecht.

Inhoudelijk

De enorme teruggang in middelen voor begeleiding, dagbesteding en logeeropvang, maatschappelijke opvang en beschermd wonen vraagt om een versnelde inzet op de ambitie zo lang mogelijk thuis en zo snel mogelijk weer thuis. Als burgers zo lang mogelijk thuis wonen kunnen we uit met minder plekken van de duurste voorzieningen. Bij beschermd wonen en maatschappelijke opvang wordt immers de wooncomponent ook door de gemeente betaald.

Het beschikbaar stellen van intensieve ondersteuning thuis met 24/7 bereikbaarheid en een goede sociale basisstructuur wordt steeds belangrijker en is een voorwaarde voor het afbouwen van plekken.

Er zijn nu zo'n 965 inwoners in de regio die Beschermd wonen (zin en pgb). Bij een teruggang in het regionale budget van € 30.459.333 betekent dat een afbouw van ongeveer 469 plekken. Eén plek beschermd wonen kost gemiddeld per jaar € 65.000 (zin). Een pgb is goedkoper, omdat hierin (nog) geen wooncomponent zit. Gezien de budgetverschillen tussen met en zonder invoering Wlz wordt verwacht dat zo'n 153 cliënten overgaan naar de Wlz. Er blijft een grote groep cliënten over die een woning nodig heeft en intensieve begeleiding met 24/7 beschikbaarheid. Vanuit Steenwijkerland maakten in 2018 63 inwoners gebruik van Beschermd wonen en 4 van de Maatschappelijke opvang.

Hoewel in de stad Zwolle de meeste voorzieningen voor Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang staan, wil dat niet zeggen dat hierin alleen Zwolse burgers verblijven. Ook burgers uit de regio verblijven hier. Omgekeerd verblijven Zwolse burgers in een voorziening in de regio, omdat deze beter aansluit bij hun behoefte of simpelweg omdat er plek was. Daarnaast is er sprake van landelijke toegankelijkheid voor Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang (wmo 2015). Met name bij De Herberg zien we een groot aantal cliënten van buiten de regio. Het betreft dus een opgave die alleen regionaal kan worden opgepakt.

Consequenties voor de gemeente

De (mogelijke) financiële consequenties worden opgenomen in de risicoparagraaf van de Perspectiefnota.

Intern overleg met de collega's wonen, veiligheid, jeugd, participatie en samenleving is van groot belang om te kunnen anticiperen op en na te denken over de mogelijke consequenties en de toekomst.

Communicatie

Op dit moment in het (verkennde) traject is communicatie met de inwoners en/of aanbieders nog niet wenselijk. De informatienota wordt ook toegezonden aan de Adviesraad Sociaal domein.

Vervolg

Zoals het er nu uitziet zal de uitkomst van het verdeelmodel een fors financieel nadeel voor de gemeente opleveren. Vooruitlopend op het definitieve model, dat waarschijnlijk niet wezenlijk af zal wijken van dit eerste model, ligt het voor de hand te anticiperen op de mogelijke consequenties. Kritisch kijken naar wat er nodig is, hoe dat vorm gegeven wordt, waar regionale-, subregionale- of lokale samenwerking wenselijk is, etc.. In de regionale overleggen BW-MO zal op zowel ambtelijk als bestuurlijk niveau doorlopend aandacht voor dit item zijn en kunnen we de stand van zaken nauwlettend volgen.

In vervolg op de regionale bijeenkomsten BW-MO van vorig jaar november zijn ook dit jaar weer bijeenkomsten in het land om informatie te geven en ervaringen uit te wisselen, waarin breed de stand van zaken zal worden weergegeven over de diverse thema's die spelen zoals: het hoofdlijnen akkoord GGZ, de meerjarenagenda en het verdeelmodel en financiën.

Standpunt college: Goede ondersteuning is een speerpunt voor dit college. Het college spreekt dan ook haar zorg uit over de verwachte nadelige financiële gevolgen van het voorlopige verdeelmodel. Zowel ambtelijk als bestuurlijk zal dit onderwerp de komende periode blijvend aandacht krijgen. Er zal stevig ingezet worden op dit dossier en waar nodig wordt de centrumgemeente Zwolle op dit dossier ondersteund.

Besluit

Beslispunt 1

Het college besluit de informatienota vast te stellen en aan de gemeenteraad te verzenden.

Bijlagen

1. Bijlage bij informatienota BWMO.pdf

Voorlopig geïntegreerd verdeelmodel Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang en Wmo 2015 begeleiding.

	REGIO	INW	HUIDIG	NIEUW	VERSCHIL	PROC
5	Zwolle	548.903	140.096.291	113.750.051	-26.346.240	-18,8%
10	Arnhem	420.770	129.375.688	103.084.238	-26.291.450	-20,3%
9	Apeldoorn	256.187	81.310.378	61.339.272	-19.971.106	-24,6%
1	Groningen	583.581	169.843.010	155.503.033	-14.339.977	-8,4%
13	Nijmegen	522.474	128.163.122	114.523.910	-13.639.212	-10,6%
4	Assen	323.661	87.283.095	74.683.376	-12.599.719	-14,4%
33	Vlissingen	381.568	97.554.009	85.262.183	-12.291.826	-12,6%
36	Tilburg	444.088	114.796.042	103.250.839	-11.545.203	-10,1%
7	Enschede	401.752	106.006.494	95.455.331	-10.551.163	-10,0%
12	Doetinchem	298.193	76.604.083	66.204.480	-10.399.603	-13,6%
16	Almere	407.818	91.722.363	81.368.642	-10.353.721	-11,3%
42	Heerlen	245.145	86.432.308	79.168.347	-7.263.961	-8,4%
2	Leeuwarden	646.874	157.668.059	151.094.113	-6.573.946	-4,2%
3	Emmen	168.131	50.018.134	43.581.361	-6.436.773	-12,9%
32	Dordrecht	402.373	92.073.512	86.782.315	-5.291.197	-5,7%
41	Venlo	492.605	119.964.955	114.677.439	-5.287.516	-4,4%
40	Helmond	210.251	48.374.143	46.184.188	-2.189.955	-4,5%
11	Ede	242.657	46.270.195	44.496.269	-1.773.926	-3,8%
6	Almelo	225.457	48.342.732	48.327.542	-15.190	0,0%
28	Gouda	228.693	41.731.733	41.759.580	27.847	0,1%
29	Rotterdam	909.166	241.964.286	242.206.576	242.290	0,1%
39	Eindhoven	551.512	122.312.183	124.133.393	1.821.210	1,5%
35	Breda	458.074	92.870.645	94.939.487	2.068.842	2,2%
18	Den Helder	163.358	32.890.244	35.112.981	2.222.737	6,8%
38	Oss	275.934	56.810.125	59.321.903	2.511.778	4,4%
8	Deventer	235.044	54.293.772	57.737.604	3.443.832	6,3%
37	's-Hertogenbosch	383.592	79.406.040	83.052.262	3.646.222	4,6%
14	Utrecht	898.392	193.133.259	196.864.243	3.730.984	1,9%
20	Hoorn	209.908	38.589.278	43.650.661	5.061.383	13,1%
19	Alkmaar	278.848	56.002.496	61.092.844	5.090.348	9,1%
30	Vlaardingenv	182.287	40.651.659	45.793.744	5.142.085	12,6%
15	Amersfoort	394.190	76.549.159	81.951.562	5.402.403	7,1%
31	Nissewaard	289.544	52.943.697	59.365.520	6.421.823	12,1%
27	Delft	278.703	45.557.079	52.391.530	6.834.451	15,0%
24	Purmerend	153.498	25.573.089	32.947.538	7.374.449	28,8%
17	Hilversum	259.691	44.361.248	52.458.945	8.097.697	18,3%
43	Maastricht	354.892	88.217.985	97.322.084	9.104.099	10,3%
23	Zaanstad	179.151	34.851.359	44.440.406	9.589.047	27,5%
34	Bergen op Zoom	241.058	47.811.693	58.395.578	10.583.885	22,1%
25	Leiden	558.125	96.785.447	110.715.620	13.930.173	14,4%
21	Haarlem	538.522	104.492.561	118.533.896	14.041.335	13,4%
26	's-Gravenhage	801.331	184.732.235	216.307.234	31.574.999	17,1%
22	Amsterdam	1.035.506	260.080.128	305.277.891	45.197.763	17,4%

Voorlopig verdeelmodel regio IJssel-Vecht

	Huidige situatie				Vermoedelijke toekomstige situatie		Afname budget
	fictief mo (3)	fictief bw (3)	ib	totaal	+Wlz	-Wlz	-Wlz
Dalfsen	€ 553.233	€ 3.389.129	€ 3.087.335	€ 7.029.697	€ 4.328.334	€ 3.997.318	€ -3.032.379
Hardenberg	€ 1.186.701	€ 7.269.785	€ 7.778.182	€ 16.234.668	€ 11.605.533	€ 10.447.960	€ -5.786.708
Hattem (1)				€ -	€ -	€ -	€ -
Kampen	€ 1.034.941	€ 6.340.099	€ 6.448.234	€ 13.823.274	€ 10.889.921	€ 9.459.639	€ -4.363.635
Ommen	€ 345.519	€ 2.116.666	€ 2.193.518	€ 4.655.704	€ 3.020.578	€ 2.748.925	€ -1.906.779
Staphorst	€ 328.964	€ 2.015.246	€ 1.323.178	€ 3.667.388	€ 1.994.479	€ 1.771.169	€ -1.896.219
Steenwijkerland	€ 856.318	€ 5.245.846	€ 6.169.848	€ 12.272.012	€ 8.907.699	€ 8.124.246	€ -4.147.766
Zwartewaterland	€ 439.689	€ 2.693.555	€ 2.302.501	€ 5.435.745	€ 3.392.909	€ 3.119.016	€ -2.316.729
Zwolle	€ 2.474.430	€ 15.158.476	€ 15.598.893	€ 33.231.800	€ 32.410.907	€ 26.845.710	€ -6.386.090
Totaal IJ-V (2)	€ 7.219.796	€ 44.228.803	€ 44.901.689	€ 96.350.288	€ 76.550.360	€ 66.513.983	€ -29.836.305

(1) Hattem valt per 2019 onder de regio Apeldoorn

(2) Afspraak is dat de Noord Veluwe 29,01% van de middelen bw een 27,61% van de middelen mo ontvangt

(3) het fictieve aandeel is berekend aan de hand van de percentages van het regionale vereveningsmodel

	Per inwoner			
	inwoners 2017	huidig	+Wlz	-Wlz
Dalfsen	28070	250	154	142
Hardenberg	60211	270	193	174
Hattem (1)				
Kampen	52511	263	207	180
Ommen	17531	266	172	157
Staphorst	16691	220	119	106
Steenwijkerland	43448	282	205	187
Zwartewaterland	22309	244	152	140
Zwolle	125548	265	258	203